

ชุดข้อมูลเปิดเผย ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิทธิ

สิทธิมนุษยชนและ
ความขัดแย้งทางอาวุธ

1

ในช่วงเวลาที่เกิดความขัดแย้งทางอาวุธ การเคารพและการคุ้มครองด้านสิทธิมนุษยชนยังมีความสำคัญมากขึ้น และช่วงเวลาแห่งความท้าทายท่ามกลางความสับสนวุ่นวายของสงครามนี้เอง ทำให้การคุ้มครองและการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสิ่งแรกในชุดการศึกษาของเราจะอธิบายว่า **เหตุใดสิทธิมนุษยชนจึงมีความสำคัญในช่วงสงคราม** โดยมุ่งเน้นไปที่ศักดิ์ศรี, ความปลอดภัย และความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนรวมถึงพลเรือน, ทหาร และผู้ต้องขัง

แม้ว่าจะเกิดสงคราม ก็ยังคงมีกฎหมาย

เกิดอะไรขึ้นกับสิทธิมนุษยชน ในช่วงระหว่างความขัดแย้งทางอาวุธ?

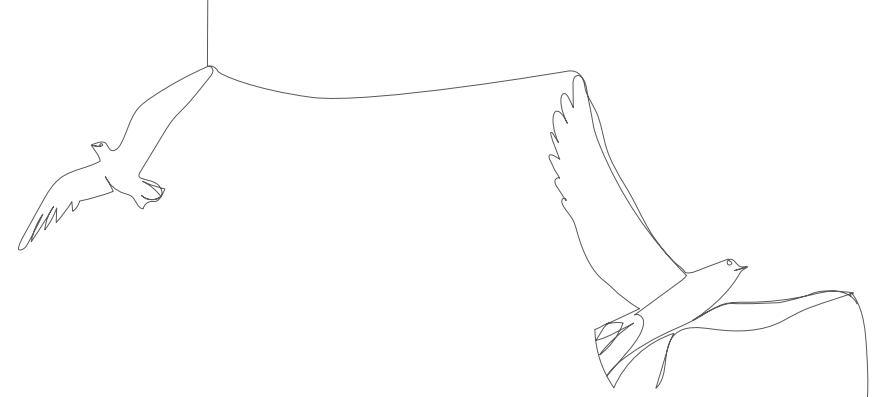
สิทธิมนุษยชนนั้นเป็นหลักสากล : สิ่งเหล่านี้ใช้ได้กับทุกคนทุกเวลา ซึ่งสิทธิมนุษยชนนั้นได้ครอบคลุมหัวข้อและประเด็นต่างๆไว้มากมาย ตั้งแต่สิทธิในเสรีภาพการแสดงออกไปจนถึงสิทธิด้านสุขภาพและสิทธิในการมีส่วนร่วมในชีวิตทางวัฒนธรรม โดยสิทธิเหล่านี้ได้ถูกกำหนดไว้ในปฏิญญาและอนุสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนหลายฉบับ ซึ่งหนึ่งในปฏิญญาที่เป็นที่รู้จักกันมากที่สุดคือปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่ถูกสร้างขึ้นภายหลังสงครามโลกครั้งที่สองและข้อตกลงอื่นๆได้แก่ สนธิสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง, สนธิสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ, สังคม และวัฒนธรรม และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

ผู้คนมากมายอาจสงสัยว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในช่วงระหว่างความขัดแย้งกันทางอาวุธ? ประชาชนยังคงมีสิทธิเหมือนเดิมหรือไม่? หรือว่าสิทธิมนุษยชนจะไม่ได้รับการเคารพ, ปกป้อง และปฏิบัติตามในระดับเดียวกับในเวลาที่ยสงบอีกต่อไปเนื่องจากการแบ่งแยกและความรุนแรงขนาดใหญ่ที่เกิดจากความขัดแย้งทางอาวุธ?

ประชาชนยังคงสามารถและควรคาดหวังว่าจะสามารถเข้าถึงและได้ใช้สิทธิมนุษยชนของตนเองต่อไปได้ โดยสิ่งนี้นำไปประยุกต์ใช้กับสิทธิทางการเมืองและสิทธิพลเมือง รวมถึงสิทธิในการดำรงชีวิตและสิทธิในการได้รับการพิจารณาต่ออย่างเป็นธรรม ยกตัวอย่างเช่น การห้ามการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย, ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี ยังคงมีผลบังคับใช้เช่นเดียวกับในช่วงภาวะฉุกเฉินร้ายแรง เช่น ในช่วงสงคราม นอกจากนี้ยังใช้ได้กับสิทธิทางเศรษฐกิจ, สังคม และวัฒนธรรมอีกด้วย ยกตัวอย่างเช่น เด็กๆยังคงได้รับสิทธิในการศึกษา ถึงแม้จะเป็นช่วงเวลาที่เกิดความขัดแย้งทางอาวุธหรือภัยพิบัติทางธรรมชาติ, ประชาชนมีสิทธิในการรักษาพยาบาล, ที่อยู่อาศัย, อาหาร และน้ำสะอาด แม้ว่าผลกระทบของความขัดแย้งทางอาวุธมักจะส่งผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชน แต่รัฐยังคงมีหน้าที่ในการเคารพ, ปกป้อง และเติมเต็มสิทธิของประชาชนทุกคนและกลุ่มต่าง ๆ ทั้งหมด

เกิดอะไรขึ้นกับสิทธิมนุษยชน ในช่วงระหว่างความขัดแย้งทางอาวุธ?

ในช่วงเวลาที่เกิดวิกฤติซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประชาชนในประเทศ รัฐบาลอาจไม่มีความสามารถที่จะประกันสิทธิมนุษยชนในลักษณะเช่นเดียวกับที่ดำเนินการในช่วงเวลาปกติ ซึ่งรัฐบาลสามารถปรับวิธีการปฏิบัติงานตามปกติได้ในระดับหนึ่งเพื่อรองรับเหตุฉุกเฉิน ตัวอย่างเช่นในกรณีเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น แผ่นดินไหวหรือน้ำท่วม รัฐบาลอาจออกคำสั่งอพยพเพื่อเคลื่อนย้ายผู้คนจากเขตอันตรายไปยังสถานที่ ๆ ปลอดภัย, การจัดให้มีระบบขนส่งและที่พักชั่วคราว หรือในช่วงความขัดแย้งทางอาวุธ ทรัพยากรต่าง ๆ เช่น อาหาร, น้ำ, ยารักษาโรค และเชื้อเพลิงอาจขาดแคลน รัฐบาลอาจจะจัดสรรทรัพยากรเหล่านี้เพื่อรับประกันว่าทุกคนจะได้รับสิ่งของที่จำเป็น

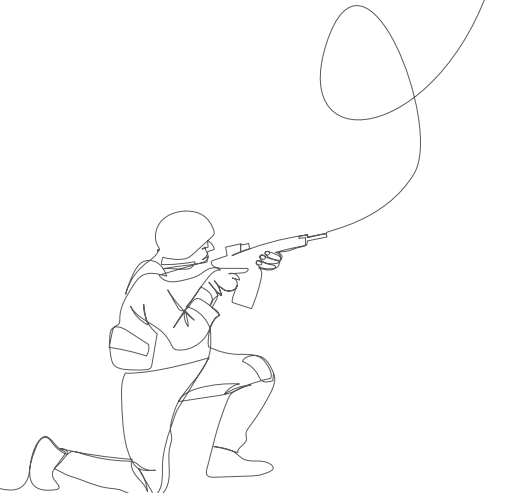
อย่างไรก็ตาม เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่จำเป็นจริง ๆ รัฐบาลอาจจำกัดสิทธิมนุษยชนบางประการแต่ยังคงต้องปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศ นอกจากนี้ยังคงต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง และรัฐบาลไม่สามารถใช้เหตุฉุกเฉินในการปฏิบัติต่อประชาชนอย่างไม่ยุติธรรมและเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเชื้อชาติ, สีผิว, เพศ, ภาษา, ศาสนาหรือเหตุผลอื่น ๆ ได้

สิทธิมนุษยชนบางประการเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อประชาชนทุกคนในการได้รับความคุ้มครอง โดยจะไม่มีวันถูกระงับหรือเปลี่ยนแปลง แม้แต่ในสถานการณ์ความขัดแย้งทางอาวุธหรือเหตุฉุกเฉินใดๆก็ตาม ซึ่งรวมถึง :

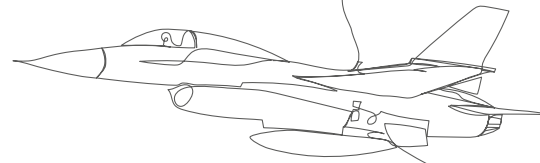
- ▶ สิทธิในการมีชีวิต;
- ▶ การห้ามทรมานหรือการปฏิบัติที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมอื่น ๆ;
- ▶ ห้ามความเป็นทาส;
- ▶ ข้อกำหนดพื้นฐานของการพิจารณาคดีที่เป็นธรรม;
- ▶ สิทธิในเสรีภาพทางความคิด, มโนธรรม และศาสนา หรือความเชื่อ;
- ▶ การห้ามในการจับตัวประกัน, การลักพาตัว และการบังคับบุคคลให้สูญหาย;
- ▶ สิทธิในมาตรฐานขั้นต่ำในหลักการสำคัญของพันธกรณี เช่น การดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐานที่จำเป็นโดยไม่มีทางเลือกปฏิบัติ, ตลอดจนอาหาร, ที่พักพิงขั้นพื้นฐาน และน้ำที่สะอาดปลอดภัย

สิทธิมนุษยชนมีผลบังคับใช้เสมอ รวมถึงในช่วงความขัดแย้งทางอาวุธ

รัฐต่างๆจะมีภาระผูกพันตามหน้าที่ด้านสิทธิมนุษยชนเสมอ แม้แต่ในช่วงที่เกิดสงครามและความขัดแย้งทางอาวุธ โดยหัวข้อนี้ได้มีการกำหนดไว้ภายใต้กรอบกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ในช่วงที่เกิดความขัดแย้งทางอาวุธกฎหมายอื่น ๆ เองก็เริ่มถูกนำมาใช้เพื่อควบคุมการกระทำของทุกฝ่าย เช่น กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ

กฎหมายมนุษยธรรม ระหว่างประเทศคืออะไร?

แม้แต่ในสงครามและความขัดแย้งทางอาวุธก็ยังมีกฎเกณฑ์ซึ่งเรียกว่ากฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศหรือกฎหมายสงคราม

กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศได้กำหนดแนวทางในสิ่งที่ทำได้และทำไม่ได้ของฝ่ายต่างๆที่อยู่ภายใต้ความขัดแย้งทางอาวุธ โดยกำหนดกฎเกณฑ์เพื่อปกป้องพลเรือนรวมถึงบุคคลที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการสู้รบ นอกจากนี้ยังกำหนดข้อจำกัดเกี่ยวกับวิธีการและระเบียบการทำสงครามเพื่อช่วยชีวิต, ลดความทุกข์ยาก และจำกัดการปฏิบัติที่เป็นภัยโดยกลุ่มติดอาวุธทั้งของรัฐและนอกรัฐในระหว่างความขัดแย้งทางอาวุธ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือการกำหนดการปฏิบัติที่ยอมรับได้ในระหว่างที่เกิดความขัดแย้ง ซึ่งกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศและกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศมีส่วนร่วมและคาบเกี่ยวกันเพื่อให้ความคุ้มครองเพิ่มขึ้นแก่พลเรือนและบุคคลอื่นๆที่อยู่ภายใต้ความขัดแย้ง

ถึงแม้ว่ากฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศจะถูกละเมิดอยู่บ่อยครั้ง แต่การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ดังกล่าวจะช่วยลดความทุกข์ยากของมนุษย์ได้อย่างมาก โดยรัฐ กลุ่มติดอาวุธและกลุ่มติดอาวุธฝ่ายตรงข้ามทั้งหมดมีหน้าที่และพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ ซึ่งกฎเกณฑ์ของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศนั้นเป็นสากล, ไม่มีเงื่อนไข และไม่ต่างตอบแทน: การละเมิดกฎหมายเหล่านี้โดยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ได้ทำให้ฝ่ายตรงข้ามใช้อธิบายหรืออ้างเหตุผลในการละเมิดพันธกรณีของตนเองภายใต้กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศได้

**โดยเฉพาะความขัดแย้งทางอาวุธ
จำเป็นต้องมีกฎหมาย**

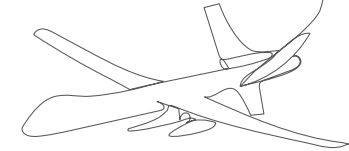
 ลองชมวิดีโอความยาว 3 นาทีจาก ICRC
ที่อธิบายหลักการของกฎหมายมนุษยธรรม
ระหว่างประเทศ
https://www.youtube.com/watch?v=ESwfxu_1Ko0

โดยสรุป : แม้กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศจะบังคับใช้โดยเฉพาะกับความขัดแย้งทางอาวุธ แต่กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศนั้นมีผลบังคับใช้ตลอดเวลาทั้งหมดรวมทั้งในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือความขัดแย้งทางอาวุธ อีกทั้งพันธกรณีในการเคารพ, ปกป้องและปฏิบัติตามสิทธิมนุษยชน เช่น สิทธิในการดำรงชีวิต, การศึกษา, ที่อยู่อาศัยและสุขภาพ พันธกรณีเหล่านี้ที่อยู่ภายใต้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ไม่เพียงแต่ครอบคลุมถึงรัฐที่เกี่ยวข้องกับพลเมืองของตนเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการปฏิบัติของรัฐเมื่อพวกเขามีส่วนร่วมในความขัดแย้งนอกเขตแดนของตนเองด้วย รวมถึงการรุกรานและการยึดครอง โดยความขัดแย้งทางอาวุธนั้นก็ไม่ได้รับการยกเว้นจากกฎเกณฑ์เช่นกัน เนื่องจากลักษณะที่เป็นภัยอันตรายจึงจำเป็นต้องมีกรอบกฎหมาย ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการปกป้องพลเรือนและลดความทุกข์ยากของมนุษย์

**กฎเหล่านี้ส่วนใหญ่ระบุในอนุสัญญาเจนีวา
ปี พ.ศ. 2492, พิธีสารเพิ่มเติมปี พ.ศ. 2520
และข้อบังคับกรุงเฮกปี พ.ศ. 2450**

พื้นฐานบางประการของ กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ

1 การคุ้มครองพลเรือน

ผู้คนส่วนใหญ่ในเขตความขัดแย้งไม่ได้มีส่วนร่วมในการสู้รบอย่างจริงจังถึงแม้ว่าพวกเขาจะเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งก็ตาม “พลเรือน” คือบุคคลทั้งเด็กและผู้ใหญ่ที่ไม่ใช่ทหารหรือต่อสู้กับสมาชิกของกลุ่มติดอาวุธ โดยกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศได้ถูกกำหนดไว้เพื่อปกป้องพลเรือนและบุคคลอื่นๆจากอันตรายในระหว่างการปฏิบัติการทางทหาร ซึ่งบุคคลบางกลุ่มอาจถือได้ว่ามีความเสี่ยงที่มากกว่าและต้องการการคุ้มครองเพิ่มขึ้นเช่น เด็ก, คนป่วยและผู้บาดเจ็บ หรือผู้ถูกคุมขัง

2 การคุ้มครองเด็ก

เด็กมักจะเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงมากขึ้นในระหว่างความขัดแย้งดังนั้นพวกเขาจึงได้รับความคุ้มครองเป็นพิเศษภายใต้กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ ซึ่งต้องได้รับการดูแลและช่วยเหลือตามที่พวกเขาต้องการ โดยจำเป็นต้องดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อปกป้องเด็กในทุกวิถีทาง เพื่อช่วยให้พวกเขาได้เข้าเรียนในโรงเรียนต่อไปถึงแม้จะมีความขัดแย้ง, เพื่อป้องกันไม่ให้พวกเขาถูกเกณฑ์เป็นทหารเด็ก, เพื่อให้แน่ใจว่าพวกเขาจะไม่ถูกพลัดพรากหรือแยกจากครอบครัว และโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการถูกลักพาตัว

3 การคุ้มครองโรงพยาบาลและโรงเรียน

ทรัพย์สินพลเรือน เช่น อาคารที่พักอาศัย, โรงเรียน และโรงพยาบาลอยู่ภายใต้การคุ้มครองพิเศษ ซึ่งโครงสร้างพื้นฐานเหล่านี้ไม่ควรถูกโจมตีและไม่ควรถูกใช้เพื่อวัตถุประสงค์ทางทหาร โดยกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศได้กำหนดให้ทุกฝ่ายเคารพและปกป้องโรงพยาบาล, แพทย์และผู้ป่วย ดังนั้นการโจมตีโดยเจตนาต่อสถานที่เหล่านี้จึงถือเป็นอาชญากรรมสงครามที่ต้องถูกเรียกขาน ความรับผิดชอบและอาจถูกดำเนินคดีระหว่างประเทศ โรงเรียนก็เป็นทรัพย์สินของพลเรือนเช่นเดียวกับอาคารที่พักอาศัยและสถานที่สักการะจึงไม่ควรถูกโจมตีวันแต่จะถูกใช้เพื่อวัตถุประสงค์ทางทหาร ฝ่ายที่เกิดความขัดแย้งควรให้ความสำคัญกับสถาบันการศึกษาและไม่ควรใช้โรงเรียนเพื่อวัตถุประสงค์ใดๆ ในการสนับสนุนทางทหารของพวกเขา

4 การโจมตีเป้าหมายทางทหารโดยไม่คำนึงว่าพลเรือนจำนวนมากจะถูกสังหารหรือได้รับบาดเจ็บถือเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย

สิ่งนี้เรียกว่าหลักความได้สัดส่วนซึ่งเป็นแนวคิดพื้นฐานในกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ โดยได้กำหนดไว้ว่าในการสู้รบ ฝ่ายต่างๆ จะต้องประเมินความได้เปรียบทางการทหารตามที่พวกเขาคาดไว้ในกรณีโจมตีทั้งที่เป็นรูปธรรมและโดยตรงเทียบเท่ากับอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับพลเรือนและทรัพย์สินของพลเรือน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งหมายความว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อพลเรือนอันเนื่องมาจากการโจมตีทางทหารไม่ควรมากเกินไปเมื่อเทียบกับความได้เปรียบทางการทหารที่เป็นรูปธรรมและโดยตรงที่คาดว่าจะได้ ซึ่งการโจมตีอย่างไม่ได้สัดส่วนถือเป็นอาชญากรรมสงคราม

5 เมื่อมีข้อกังขาควรตัดสินใจโดยยึดประโยชน์ของพลเรือน

ในระหว่างการสู้รบผู้โจมตีจะต้องปฏิบัติตามหลักการแบ่งแยกพลรบกับพลเรือนซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญอีกประการหนึ่งของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ นั่นหมายความว่าพวกเขาต้องแน่ใจว่าเป้าหมายของพวกเขาเป็นทหารไม่ใช่พลเรือน โดยกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศได้ห้ามไม่ให้มีการโจมตีพลเรือนและทรัพย์สินของพลเรือน

นอกจากนี้หลักการเตือนภัยก่อนการโจมตีได้กำหนดให้ใช้ความระมัดระวังอย่างต่อเนื่องในการละเว้นการโจมตีพลเรือนและทรัพย์สินของพลเรือนตลอดการปฏิบัติการทางทหาร จึงจำเป็นต้องมีการแจ้งเตือนเป็นพิเศษเมื่อมีการโจมตีใกล้กับเขตพลเรือน เช่น เมืองต่างๆ ผู้โจมตีจะต้องใช้มาตรการการเตือนภัยก่อนการโจมตีที่เป็นไปได้ทั้งหมดเพื่อหลีกเลี่ยงหรือลดอันตราย รวมถึงการให้การเตือนล่วงหน้าอย่างเหมาะสมและเพียงพอ โดยการโจมตีใดๆควรถูกยกเลิกหรือระงับหากพบว่าเป้าหมายนั้นไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ทางทหารหรือหากคาดว่าจะเกิดความเสียหายต่อพลเรือนเกินควร ซึ่งถือเป็นการละเมิดหลักความได้สัดส่วน

การหักล้างความเข้าใจผิด

กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศกำหนดกรอบการทำงานสำหรับการควบคุมความขัดแย้งทางอาวุธ แต่เนื่องจากกฎหมายค่อนข้างซับซ้อนจึงอาจถูกตีความผิดหรือเข้าใจผิดได้ง่าย เรามาดูความเข้าใจผิดที่พบบ่อยๆเกี่ยวกับกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศและชี้แจงความจริงเบื้องหลังสิ่งเหล่านั้น

ความเข้าใจผิด : กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศไม่มีประสิทธิภาพเนื่องจากมีการละเมิดอย่างต่อเนื่อง

ข้อหักล้าง :

แม้ว่าจะเกิดการละเมิดและสามารถพบเห็นอยู่บ่อยครั้ง แต่รัฐและกลุ่มติดอาวุธที่ไม่ใช่ของรัฐหลายแห่งก็ได้ปฏิบัติตามกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ โดยการละเมิดที่ปรากฏขึ้นนั้นไม่ได้แสดงให้เห็นถึงความไร้ประสิทธิภาพของกฎหมาย แต่ยืนยันถึงความจำเป็นที่มากขึ้นในการดำเนินการ, การบังคับใช้ และความรับผิดชอบ ซึ่งในความเป็นจริงโดยทั่วไปแล้วฝ่ายที่อยู่ในภาวะสงครามจะได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติตามกฎหมายเหล่านี้ เนื่องจากนักรบและพลเรือนของพวกเขาจะต้องทนทุกข์ทรมานเพิ่มขึ้นหากอีกฝ่ายไม่ปฏิบัติตามกฎ

ความเข้าใจผิด : กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศไม่สำคัญเนื่องจากไม่สามารถบังคับใช้ได้

ข้อหักล้าง :

กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศสามารถถูกบังคับใช้ผ่านการดำเนินการระดับประเทศร่วมกัน, ศาลอาญาระหว่างประเทศ และมาตรการระหว่างประเทศอื่นๆ เพื่อลงโทษกลุ่มติดอาวุธทั้งที่เป็นของรัฐและที่ไม่ใช่ของรัฐ โดยรัฐมีหน้าที่รับผิดชอบในการนำกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศรวมถึงระบบกฎหมายภายในประเทศของตนและดำเนินคดีกับการละเมิดที่ร้ายแรงซึ่งถือเป็นอาชญากรรมสงครามรวมทั้งอาชญากรรมแห่งเขตอำนาจศาลสากล โดยเขตอำนาจศาลสากลอนุญาตให้ศาลของประเทศดำเนินคดีกับบุคคลได้โดยไม่คำนึงถึงสัญชาติหรือสถานที่ที่มีการกล่าวหาว่าก่ออาชญากรรม ศาลที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมระหว่างประเทศ เช่น ศาลอาญาระหว่างประเทศสามารถดำเนินคดีกับบุคคลในข้อหาก่ออาชญากรรมสงครามได้ องค์การและหน่วยงานต่าง ๆ มีหน้าที่ที่จะต้องจัดทำกระบวนการตรวจสอบให้สัมฤทธิ์ผลเพื่อให้แน่ใจว่าการดำเนินกิจการต่าง ๆ นั้นไม่ละเมิดกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศและควรรับผิดชอบหากไม่ปฏิบัติตาม โดยความพยายามทางการทูตและแรงกดดันสาธารณะจากภาคประชาสังคมและองค์กรระหว่างประเทศยังคงมีบทบาทในการส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ

ความเข้าใจผิด : ในความขัดแย้งทางอาวุธนั้นผลลัพธ์สร้างความชอบธรรมให้แก่วิธีการ

ข้อหักล้าง :

กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อจำกัดในการทำสงครามและความขัดแย้งทางอาวุธ และการกระทำบางอย่างยังคงถูกห้ามดำเนินการโดยไม่คำนึงถึงความสามารถทางทหารที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งรวมถึงการปฏิบัติตามหลักการแบ่งแยกพลรบกับพลเรือน, หลักความได้สัดส่วน และหลักการเตือนภัยก่อนการโจมตี โดยประเด็นสำคัญของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศคือการคุ้มครองพลเรือนและบุคคลที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการสู้รบและป้องกันความทุกข์ทรมานที่เกินจำเป็นในหมู่ทหารและนักรบ เพื่อให้แน่ใจว่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ยังได้รับการเคารพแม้จะอยู่ในช่วงที่มีความขัดแย้งทางอาวุธก็ตาม แนวคิดที่ว่าการบรรลุชัยชนะด้วยวิธีที่จำเป็นอย่างไรก็ตามได้เน้นเป็นการบ่อนทำลายบรรทัดฐานทางกฎหมายและจริยธรรมที่ประชาคมระหว่างประเทศได้กำหนดไว้

การหักล้างความเข้าใจผิด

ความเข้าใจผิด : กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ เป็นสิ่งประดิษฐ์สมัยใหม่

ข้อหักล้าง :

หลักการพื้นฐานของการปกป้องรักษามนุษยชาติในการสู้รบนั้นมีมาตั้งแต่โบราณและเป็นส่วนหนึ่งของหลักจริยธรรมทางวัฒนธรรมและศาสนามานานหลายศตวรรษ ในขณะที่ประมวลกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศในสนธิสัญญาต่างๆ ในปัจจุบันนั้นเพิ่งเริ่มต้นและขยายออกไปในช่วงกว่า 150 ปีที่ผ่านมา จากสมรภูมิล่ามิ "สงครามวิถีแห่งอัศวิน" ในปี 1439 ช่วงการสู้รบสมัยยุโรปยุคกลาง, การสู้รบของหลักการอิสลามโดยศาสดามุฮัมมัดในศตวรรษที่ 7 และกฎของอินเดียโบราณที่เรียกว่ามหาภารตะ (ประมาณ 3,100 ปีก่อนคริสตศักราช) ได้กำหนดมาตรฐานในยุคแรกๆ เพื่อคุ้มครองพลเรือนและทรัพย์สินของพลเรือน และการปฏิบัติต่อนักโทษอย่างมีมนุษยธรรม

ความเข้าใจผิด : พลเรือนไม่สามารถตกเป็นเป้าหมายได้

ข้อหักล้าง :

เป็นความจริงที่ว่าคุ้มครองพลเรือนนั้นเป็นหนึ่งในกฎพื้นฐานของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ ซึ่งห้ามไม่ให้มีการเจาะจงโจมตีพลเรือนโดยตรง อย่างไรก็ตามสถานการณ์ได้เริ่มมีความซับซ้อนขึ้นเมื่อพลเรือนมีส่วนร่วมในการสู้รบอย่างเปิดเผย ซึ่งพลเรือนจะได้รับความคุ้มครองจากการถูกโจมตี เว้นเสียแต่ในช่วงเวลาดังกล่าวพวกเขาได้มีส่วนร่วมโดยตรงในการสู้รบ ตัวอย่างได้แก่ พลเรือนที่จับอาวุธและโจมตีทหารศัตรูโดยตรง, ใช้อุปกรณ์หรือสถานที่ปฏิบัติงานทางทหาร หรือก่อวินาศกรรม ซึ่งเมื่อพวกเขากระทำเช่นนั้นความคุ้มครองที่มอบให้กับพลเรือนจะสิ้นสุดลง แต่จะเฉพาะแต่ในช่วงเวลาที่เข้าร่วมสงครามโดยตรงเท่านั้น กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศคุ้มครองบุคคลที่ไม่ได้มีส่วนร่วมหรือไม่ได้มีส่วนร่วมโดยตรงในการสู้รบแล้ว

ความเข้าใจผิด : การส่งคำเตือนล่วงหน้าเกี่ยวกับการโจมตีและการวางระเบิดที่กำลังจะเกิดขึ้นสักครู่หนึ่งนั้นเพียงพอแล้วที่จะเตือนพลเรือนได้

ข้อหักล้าง :

แต่เพียงออกคำเตือนเฉยๆ เท่านั้นไม่ได้ทำให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหลุดพ้นจากความรับผิดชอบภายใต้กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศได้ โดยการเตือนจะต้องมีประสิทธิภาพ, รวดเร็ว, ชัดเจนและเปิดโอกาสให้พลเรือนมีเวลาเพียงพอและสามารถใช้มาตรการป้องกันหรืออพยพออกจากพื้นที่เป้าหมายได้ นอกจากนี้คำเตือนควรระบุลักษณะของภัยคุกคาม, เวลาที่คาดว่าจะโจมตี และสิ่งที่พลเรือนควรปฏิบัติเพื่อป้องกันตนเองซึ่งคำเตือนที่คลุมเครือหรือแบบธรรมดาทั่วไปอาจถือว่าไม่เพียงพอและจะต้องใช้งานได้ด้วย เช่น การสั่งให้ประชาชนหลายแสนคนออกจากพื้นที่เฉพาะภายในระยะเวลาที่จำกัดและอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ไม่สามารถปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวได้นั้นไม่ถือว่าเป็นการเตือนล่วงหน้าที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ถึงแม้ว่าการออกคำเตือนล่วงหน้านั้นจะมีประสิทธิภาพเพียงใดก็ไม่ได้ทำให้ฝ่ายที่ออกคำเตือนพ้นภาระหน้าที่ของตนในการเคารพหลักการแบ่งแยกพลรบกับพลเรือน, ความสำเร็จส่วน และการเตือนภัยก่อนการโจมตีได้

การหักล้างความเข้าใจผิด

ความเข้าใจผิด : พลเรือนที่อยู่ในเขตความขัดแย้งคือคนที่รับความเสี่ยงที่จะบาดเจ็บหรือเสียชีวิตได้

ข้อหักล้าง :

มีเหตุผลหลายประการที่ทำให้พลเรือนไม่อาจออกจากพื้นที่หลังจากที่ได้รับค่าเตือน รวมทั้งไม่มีสถานที่ปลอดภัยเพียงพอที่จะให้เดินทางไป, เกรงว่าจะกลายเป็นผู้พลัดถิ่นในประเทศของตนเอง, กลัวว่าจะได้รับบาดเจ็บหรือไม่สบาย, ต้องรับผิดชอบดูแลสมาชิกในครอบครัวที่เปราะบาง, การขาดแคลนทรัพยากร หรือเพียงแค่หวังที่จะปกป้องความเป็นอยู่และทรัพย์สินของพวกเขา ซึ่งกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศจะคุ้มครองพลเรือนทุกคน และนั่นหมายความว่าฝ่ายต่างๆ ในความขัดแย้งจะต้องหลีกเลี่ยงอันตรายที่จะเกิดต่อพลเรือนทั้งหมด ไม่ว่าพวกเขาจะอยู่ที่ไหนหรือมีเหตุผลใด ๆ ก็ตามที่ทำให้พวกเขายังอยู่ในพื้นที่ซึ่งถูกโจมตี โดยการโจมตีตามอำเภอใจหรือโจมตีโดยตรงต่อพลเรือนที่ไม่สามารถออกจากพื้นที่ได้หลังจากได้รับค่าเตือนโดยอาศัยเพียงแค่อัฒจันทร์ที่พวกเขาพักอาศัยอยู่ที่บ้านเท่านั้นถือเป็นการละเมิดหลักการแบ่งแยกพลรบกับพลเรือน

ความเข้าใจผิด : การจับตัวประกันเป็นวิธีการทำสงครามที่ได้รับความนิยม

ข้อหักล้าง :

กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศห้ามไม่ให้จับตัวประกัน และการจับตัวประกันนั้นถือเป็นอาชญากรรมสงคราม

ความเข้าใจผิด : ไม่มีข้อจำกัดทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้กำลังในดินแดนที่ถูกยึดครอง

ข้อหักล้าง :

กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศได้ออกกฎควบคุมการยึดครองทางทหารโดยเฉพาะเพื่อปกป้องประชากรพลเรือนที่ถูกยึดครอง การกระทำต่างๆ เช่น การลงโทษแบบเหมารวม, การบังคับให้ย้ายถิ่นฐาน, การโจมตีตามอำเภอใจและไม่ได้สัดส่วนเป็นสิ่งต้องห้าม และอาจถือเป็นอาชญากรรมสงคราม

ความเข้าใจผิดเหล่านี้อาจเคยได้ยินกันมานานแล้ว แต่ก็ยังมีความเข้าใจผิดอื่นๆ อีกมากมายที่เล่าต่อกันมา คุณเคยได้ยินคำบอกเล่าอื่นๆ ที่คุณคิดว่าอาจเป็นเรื่องเข้าใจผิดหรือไม่ คุณสามารถค้นคว้าเพื่อยืนยันหรือหักล้างความเชื่อผิดๆ ดังกล่าวได้หรือไม่?

การหักล้างความเข้าใจผิด

ความเข้าใจผิด : การบังคับโยกย้ายประชากรกึ่งถิ่นภายในดินแดนที่ถูกยึดครอง เป็นสิ่งที่ได้รับอนุญาตให้ทำได้

ข้อหักล้าง :

กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศห้ามไม่ให้เกิดการบังคับเคลื่อนย้ายผู้อยู่อาศัยในพื้นที่ซึ่งถูกยึดครองเป็นอันขาด การบังคับโยกย้ายจะทำลายโครงสร้างทางสังคม, ครอบครัวพลัดพราก และละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

ความเข้าใจผิด : การโยกย้ายประชากรswaเรือนของผู้ยึดครองไปยังดินแดนที่ถูกยึดครองหรืออนุญาตให้เป็นการตั้งถิ่นฐานสามารถกระทำได้

ข้อหักล้าง :

กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศห้ามไม่ให้เกิดการตั้งถิ่นฐานในดินแดนที่ถูกยึดครองโดยเด็ดขาดและห้ามไม่ให้ผู้ยึดครองย้ายพลเรือนของตนไปยังดินแดนที่ถูกยึดครอง การกระทำเหล่านี้จะเปลี่ยนแปลงความสมดุลทางประชากรในพื้นที่, ละเมิดสิทธิของผู้อยู่อาศัย และขัดต่อลักษณะการยึดครองทางทหารแบบชั่วคราว ซึ่งมักกระตุ้นให้เกิดความขัดแย้งและความทุกข์ยากเพิ่มขึ้น โดยสิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในระยะยาวในดินแดนที่ถูกยึดครองและก่อให้เกิดความเสียหายถาวรต่อประชากรในท้องถิ่น

ตามที่ คุณได้พิจารณาความซับซ้อนของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ สิ่งสำคัญคือต้องระลึกไว้ว่ากฎเกณฑ์เหล่านั้น ไม่ได้เป็นเพียงแค่อุปสรรคเท่านั้น แต่มีไว้เพื่อดำรงรักษาศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ท่ามกลางความห่าสะพรั่งกลัวของความขัดแย้งทางอาวุธ คุณในฐานะพลเมืองโลกและมีบทบาทในการรักษาระบอบพื้นฐานเหล่านี้ โดยการรับทราบข้อมูล, สนับสนุนการปฏิบัติตามกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ และสนับสนุนความรับผิดชอบต่อการละเมิด ซึ่งคุณมีส่วนร่วมในการสร้างโลกที่เคารพกฎเกณฑ์แม้จะอยู่ในช่วงเวลาแห่งความขัดแย้งก็ตาม โปรดจำไว้ว่าเสียงของคุณมีความสำคัญในความพยายามร่วมกันเพื่อให้มั่นใจว่าความขัดแย้งจะเป็นไปตามกฎหมายและกฎหมายเหล่านี้จะนำแสงสว่างมาสู่ยุคที่มีตม

ต้องการเรียนรู้เพิ่มเติม?

<https://academy.amnesty.org/>

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล

เข้าร่วมหลักสูตรเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนของเราได้ฟรี เช่น หลักสูตร "ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน" หรือ "สิทธิของผู้ลี้ภัย"

<https://www.icrc.org/en/war-and-law>

คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ

สำรวจพันธกรณีของรัฐในการดำเนินคดีเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดและบทบาทของศาลในประเทศและระหว่างประเทศในการบังคับใช้กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ

<https://www.amnesty.org/en/what-we-do/armed-conflict/>

แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล

อ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับกฎแห่งสงคราม, อาวุธใดที่ถูกห้ามใช้ในการทำสงคราม และอาวุธใดที่เสี่ยงต่อความขัดแย้งมากที่สุด

ชุดข้อมูลเปิดเผยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสิทธิ

สิทธิมนุษยชนและ

ความขัดแย้งทางอาวุธ :

แม้ว่าจะเกิดสงครามก็ยังคงมีกฎหมาย

AI Index: MDE 15/7458/2023
Original language: English
[amnesty.org](https://www.amnesty.org)

